

YLPEYS

1. Ylpeys ja sen vaikutukset.. Herralle ja ihmisille vastenmielinen (Sir. 10:7). Ylpeys on naurettavaa myös ihmisessä, joka on ”maata ja tuhkaa” (Sir. 10:9). Ylpeydellä on vakavampia ja lievempiä muotoja. On turhamainen, joka tavoittelee kunnianosoituksia (Luuk. 14:7; Matt. 23:6 f.), pyrkii suuruuteen, joskus hengelliselläkin alalla (Room. 12:16), ja kadehtii muita (Gal. 5:26); röyhkeä, jolla on ylpeä katse (Sananl. 6:17; 21:24); ylimielinen rikas, joka panee ylellisyytensä näytteille (Aam. 6:8) ja jonka rikkaus tekee röyhkeäksi (Jaak. 4:16; 1. Joh. 2:16); ylpeä tekopyhä, joka tekee kaiken tullakseen nähdyksi ja jonka sydän on turmeltunut (Matt. 6:5, 23–28); fariseus, joka luottaa väitettyyn vanhurskauteensa ja halveksii muita (Luuk. 18:9–14). Lopulta on kaikkein korkeimmalla pöyhkeä, joka hylkää kaiken riippuvuuden ja väittää olevansa Jumalan vertainen (1. Moos. 3:5; vrt. Fil. 2:6; Joh. 5:18); hän ei rakasta muita (Sananl. 15:12), inhoaa nöyryyttä (Sir. 13:20), tekee syntiä röyhkeästi (4. Moos. 15:30 f.) ja pilkkaa Jumalan palvelijoita ja lupauksia (Ps. 119:51; 2. Piet. 3:3 f.). Jumala kiroaa ylpeän ja inhoaa häntä (Ps. 119:21; Luuk. 16:15); se, jonka ylpeys saastuttaa (Mark. 7:22), on sulkeutunut armolle (1. Piet. 5:5) ja uskolle (Joh. 5:44). Oman syynsä vuoksi sokeana (Matt. 23:24; Joh. 9:39) hän ei voi löytää viisautta (Sananl. 14:6), joka kutsuu häntä kääntymykseen (Sananl. 1:22–28). Hänen seurassaan ihmisestä tulee hänen kaltaisensa (Sir. 13:1); autuas siis se, joka pakenee häntä (Ps. 1:1).

2 päivät”, sanoen sydämessään: ”Minä, enkä kukaan muu!” (Jes. 47:5–10). Baabelin torni kohoaa keskeneräisenä Raamatun historian kynnyksellä ja on kollektiivisen ylpeyden symboli: sen rakentajat kuvittelivat tekevänsä itselleen nimen nousemalla taivaaseen (1. Moos. 11:4).

3. Jumalattomien, köyhien sortajien ylpeys.. Israelissakin ylpeys voi tuottaa sorron ja vääryyden hedelmiä. Laki määräsi osoittamaan hyvyttä heikkoja kohtaan (2. Moos. 22:21–27) ja kehotti kuningasta olemaan ylpistymättä kokoamalla liikaa hopeaa ja kultaa tai korottamalla itseään veljiensä yläpuolelle (5. Moos. 17:17, 20). Rikastuakseen ylpeä ei epäröi murskata köyhää, jonka veri maksaa rikkaan ylellisyyden (Aam. 8:4–8; Jer. 22:13 ff.). Köyhän halveksiminen on kuitenkin Jumalan ja hänen oikeudenmukaisuutensa halveksimista. Ylpeät ovat jumalattomia, kuten pakanat. Ne, joita he vainoavat (Ps. 10:2 ff.) ja joille he syyttävät halveksuntaa (Ps. 123:4), vetoavat psalmeissa Jumalaan ja tuovat esiin vainoojien ylimielisyyden (Ps. 73:6–9) ja heidän tunteettoman sydämensä (Ps. 119:70). Fariseuksille, joiden sydämessä on ylpeys ja rakkaus rahaan, Jeesus muistuttaa, ettei voi palvella kahta herraa: joka kiintyy rikkauteen, voi vain halveksia Jumalaa (Luuk. 16:13 ff.).

4. Ylpeiden rangaistus.. Jumala pilkkaa ylpeitä (Sananl. 3:34) ja mahtimiehiä, jotka kuvittelevat voivansa karistaa ikeensä päältä (Ps. 2:2 ff.). Kuulkoot he tyrannista laaditun kauhean ivarunon: hän voisi jäädä hautaamatta taistelukentälle, jolla oli antanut kansansa teurastaa, vaikka oli kuvitellut hallitsevansa tähtien yllä, Korkeimman kaltaisena (Jes. 14:3–20; Hes. 28:17 ff.; Hes. 31). Valtakunnat kukistetaan, samoin niiden tyrannit. Joskus ne ovat Jumalan välineitä hänen kansansa kurittamisessa, mutta sitten Jumala rankaisee niitä siitä ylpeydestä, jolla ne ovat tehtävänsä täyttäneet. Näin kävi Assyrialle (Jes. 10:12) ja Babylonille, joka kukistui äkisti väistämättömässä, ennalta arvaamattomassa iskussa (Jes. 47:9, 11). Myös Jumalan kansaa ja Jerusalemiä, pyhää kaupunkia, jossa ylpeys on kukoistanut (Jer. 13:9; Hes. 7:10), rangaistaan Jahven päivänä. Sinä päivänä ihmisen ylpeys alennetaan ja hänen ylimielisyytensä nöyryytetään; Jahve yksin korotetaan! (Jes. 2:6–22). Jahve maksaa ylpeille korkojen kera sen, mikä heille kuuluu (Ps. 31:24). Vanhurskaita pilkkaavat (Viis. 5:4; vrt. Luuk. 16:14) katoavat kuin savu (Viis. 5:8–14). Heidän kohoamisensa on vain heidän tuhonsa alkusoitto (Sananl. 16:18; Tob. 4:13): ”Joka itsensä korottaa, se alennetaan” (Matt. 23:12).

5. Ylpeyden voittaja: nöyrien Pelastaja.. Kuinka Herra hajottaa sydämetään ylpeät ihmiset (Luuk. 1:51)? Kuinka hän voittaa Saatanan, muinaisen käärmeen, joka yllytti ihmisen ylpeyteen (1. Moos. 3:5), paholaisen, joka tahtoo vietellä koko maailman saadakseen sen palvomaan häntä jumalanaan (Ilm. 12:9; Ilm. 13:5; 2. Kor. 4:4)? Nöyrän Neitsyen (Luuk. 1:48) ja hänen vastasyntyneen lapsensa, Kristuksen Herran, avulla, jonka kehtona on seimi (Luuk. 2:15; vrt. Ps. 8:3). Hän, joka olisi tahtonut kukistaa Herodeksen ylpeyden (Matt. 2:13), aloitti tehtävänsä torjumalla maailman kunnian, jota Saatana hänelle tarjoaa, sekä kaiken ylpeyden vääristämän messianismin (Matt. 4:3–10). Häntä syytetään siitä, että hän tekee itsensä Jumalan vertaiseksi (Joh. 5:18); mutta hän ei suinkaan kerskaile tästä yhdenvertaisuudesta eikä etsi omaa kunniaansa (Joh. 8:50), vaan tavoittelee yksin ristin korottamista (Joh. 12:23 ff.; Fil. 2:6 ff.). Jos hän pyytää Isää kirkastamaan hänet, hän pyytää sitä, jotta Isä kirkastuisi hänessä (Joh. 12:28; Joh. 17:1). Tätä tietä hänen opetuslastensa ja erityisesti hänen Kirkkonsa paimenten tulee seurata häntä (Luuk. 22:26 f.; 1. Piet. 5:3; Tit. 1:7). Hänen nimessään he voittavat demonin maan päällä (Luuk. 10:18 ff.); mutta ylpeyden voimat kukistetaan vasta Herran päivänä, hänen kirkkautensa ilmestyessä (2. Tess. 1:7 f.). Silloin Jumalan vertaiseksi tehnyt jumalaton tuhoutuu Herran henkäyksestä (2. Tess. 2:4, 8); silloin suuri Babylon, Jumalaa uhmaavan valtion symboli, kukistetaan yhdellä iskulla (Ilm. 18:10, 21). Silloin myös nöyrät, ja vain he, tulevat esiin Jumalan kaltaisina, hänen lapsinaan (Matt. 18:3 f.; 1. Joh. 3:2).

MFL

Katso myös: → Baabel ja Babylon I – fierte – humilite – puissance III – richesse II